

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

KIADJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

A törpe harcsa.

Mint neve sejteti ez a legkisebb a harcsák családjában, vagyis azon halak között, a melyeknek nálunk honos képviselői között a mázsás példányok sem ritkák. Ugy, mint a legtöbb importált hal-fajta, ez is Amerikából szakadt az ó-világba. Ősi hazájában *Catfish* (ketfis = macskahal) néven ismerik, míg a tudomány *Amiurus nebulosus* névvel tisztelte meg. Az utóbbi jelző nyilván arra vonatkozik, hogy a hal aransárga vagy sárgásbarna színét észrevehetően tompítja illetve fátyolozza bizonyos szürke tónus.

Egyébként küllemét tekintve a törpe harcsa olyan mintegy óriás botos köllönte (*Cottus gobio*). Vaskos fején azonban 8 fekete bajuszszál ül és hátsörény-uszója erősen tüskés. Még jellemzőbb pedig az, hogy a farktővéen, mint a lazacféléknek, ennek is van zsírúszója. Állítólag nem ragadozó természetű; mindamellert nem is egészen ártatlan, a mennyiben megfigyelték, hogy aquariumban a vele együtt tartott díszhalak közül a nálánál kisebbeket bizony pusztította. Az azonban bizonyos, hogy apró, fejletlen korban jól megfér másféle halakkal is. Tápláléka után, mely férgek, rovarokból és részben növényi eredetű anyagokból áll, tapasztalás szerint éjjel jár. Pikkelyei nincsenek; jellemző tulajdonsága az is, hogy ivadékát zsenge korban őrzi ez a hal, s hogy olyankor ha támadják, az iszapba tőrja magát és így igyekszik a veszedelemtől szabadulni.

Kétéves korban már ivarérett. Rendesen májusban ívik, amikor 3000—5000 szem sötétbarna kendermag-nagyságú ikrát rak. A kikelt zsengek július végén mutatkoznak, a mikor a vízszíneire emelkedve úszkálnak ide s tova. Hogy a törpe harcsa mekkorrára nőhet, arra nézve eltérők az adatok. Amerikai írók szerint a legnagyobbak 18" = 46 cm. hosszúak, mivel szemben *Pion Gau* és *Javauden* azt állítják, hogy a francia vizekben legfeljebb 35—40 cm. nőhet. Ugyanezek szerint kétéves korban súlya 200 gr., négyéves korban pedig egy fél kilogram volt.

Hogy a törpe harcsát őshazájában mennyire becülik, az abból is kitetszik, hogy New-York piacán évente mintegy 400 mázsa kerül forgalomba, átlagban kilonként 2 K. áron. Egyébként vannak a kik husát a pisztrángé fölé helyezik, s tény az, hogy Brüsszelben 1900-ban tartott szakácskiállításon a törpe harcsát aranyéremmel díjazták.

Mig amerikai közlemények szerint a törpe harcsa úgy a melegebbvízű folyókban, mint a hideg hegytavakban is jól találja magát, addig a főntebb említett francziák szerint a hidegebb természetű vizekbe nem való, hanem csak az iszapos fenékű tavakba. Saját tapasztalatom szerint ilyenekben tényleg jól szaporodik és fejlődik.

Tenyésztését illetőleg tett kísérletek eredményei tekintetében *Pion-Gau* a következőket írja: 1902 áprilisban egy hektár terjedelmű tavamba, mely éves pontyokkal, több anyapontyval, és 39 drb félkilós czipóval volt népesítve, 21 drb. éves egyenként 7—10 cm. hosszú, továbbá 3 drb kétéves 15 cm. hosszú törpe harcsát adtam. Egy évvel későbbben vagyis, 1903 áprilisban a tó kihalásztatott, a mikor 1800 drb kétéves pontyivadékot egyenként 50—60 gr. súlyban, több nagy pontyot, 17 drb 20—25 cm. hosszú illetve 150—200 gr. súlyú törpe harcsát és mintegy 400 drb 6—10 cm. hosszú ivadékot fogtunk.

A 17 drbból 3 párt tettem ugyanebbe a tóba tenyésztés okából, mire 1904. év tavaszán mintegy 4000 drb 8—10 cm. hosszú éves ivadékot fogtunk ki. Ebből az ivadékból 150 drbot a következő évben csakút tartalmazó tóba adtam, s egy évvel később onnan 135 drb átlagban 150 gr. súlyú hároméves törpe harcsa került szárazra.

Olttramare dr. a genfi egyetem tanára, szintén kísérletezett a törpe harcsákkal, mint ezt a „Bulletin Suisse de Pêche et Pisciculture” 1904. évfolyamának 12-ik számában írja. Nevezetesen 1901. márczius 17-én 56 drb 8—9 hónapos ivadékot engedett tavainak egyikébe. 1903. november 1-én halásztatta ki a tavat, a mikor

a 3¹/₂ éves törpe harcsák már félkilósak voltak, s szaporítottak is, mert mintegy 10,000 drb egyenként 3—4 cm. hosszú ivadékok is fogtak.

A „Société centrale d'Aquiculture et de Pêche“ idevágó jelentéséből közöljük még a következőket: „Hazájában, az Egyesült-Államokban a törpe harcsát különösen kemény és szívós halsnak ismerik, a mely minden vízben, úgy tavakban, mint folyókban és halastavakban honos. 1874-ben szállítottak 74 drbot Kaliforniába, a hol azokat tavakba eresztették. Azóta annyira elszaporodtak ott, hogy ezerszámra viszik a piacra.“

Mint ezekből kitetszik, a törpe harcsa olyan hal, mely akadálytalanul tenyészthető nemcsak pontyok és czompók között, de még csukák mellett is. Ha figyelembe vesszük, hogy a csuka mintegy 25 kgr. halhúst fogyaszt, míg saját testsúlyát 1 kgr.-mal növeli, holott a törpe harcsa anélkül szaporodik, hogy a vele együtt élő egyéb halakat bántaná: úgy nyilvánvaló, hogy a törpe harcsának tógazdaságainkban való meghonosítására irányuló kísérleteket csak helyeselnünk lehet. Elismerésünket annál inkább megérdemli ez a hal, mert tapasztalás szerint különösen kedveli a békát, s ezeket állítólag annyira üldözi, hogy szinte nyoma veszik a békának abban a tóban, a hol elegendő számmal vannak a törpe harcsák.

Mindezek mellett fontos az is, hogy a törpe harcsa igen szívós természetű hal, keményebb a czomponál, aranyhálnál és angolnál, nevezetesen a szárazon is soká megél nemcsak, de a szennyezett vízben is tovább bír a, mint akármelyik másik hal. Betegséggel és élősdiekkel szemben is felette ellentállónak bizonyult és húsa jóízű.

A törpe harcsa 1871-ben került Európába. Az elsőket *Carbonnier* neves francia haltenyésztő kapta, a ki azokat a párisi muzeum egyik víztartójába bocsátotta. Onnan egyik örnek vigyázatlansága folytán a halak a Szajnába menekültek, a hol azonban úgy látszik meg is maradtak, mert közülök 1879-ben, majd 1886-ban fogtak egy-egy példányt azóta pedig többet is, mindig az austerlitz-i híd közelében.

Nemetsországban 1885-ben a berlini nemzetközi halászati kiállításon mutatták be az elsőket. 1885-ben *M. v. d. Borne* Washingtonból kapott 50 drb apró törpe harcsát, a melyeket egy iszapos fenekű de füvel erősen benőtt tóban eresztett. 1887/90-ig 2225 drb éves ivadék felett rendelkezett. Tudomásunk szerint innen kapta a Wittlingai uradalom azt a tenyészanyagot, a melynek származéka utóbb hozzánk is eljutott és pedig a tatai uradalomba és két év óta az iharosi tógazdaságba. Reméljük innen majd megtalálja útját a többi tógazdaságokba is.

Landgraf János.

A balatoni halászat kérdéséhez.

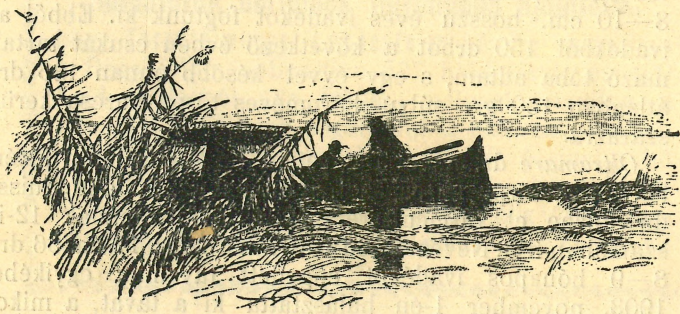
Vutskits György dr. úrnak „A balatoni fogassüllő ivási ideje és helye“ című cikkét olvasva, olyan kérdésekkel találkozunk, a melyekre nézve a nézetek kétségkívül tisztázandók. Ez indít arra, hogy saját nézeteimet szintén elmondani szeretném s e végből igen izstelt Szerkesztő úr becses lapjában helyet kerek.

Előre bocsátom, hogy nem vagyok tanult halász; ámde évtizedek óta lakom a Balaton partján s ez idő alatt a halászat iránt nemcsak érdeklődtem, de azzal foglalkoztam is, egy értékes halászati jog révén, a melyet harminczegy év óta kezelek. Ez alatt a hosszú idő alatt sokat láttam, még többet hallottam, no meg egyet-mást olvastam is, úgy hogy közvetlen tapasztalásból származó véleményemet kívánom elmondani, főleg a mi tengerünk halászatának gazdasági kibasznaálására nézve.

Mindenekelőtt megemlítem, hogy a mi a balatoni fogassüllő ivási helyeit illeti, teljesen osztom a cikknek abbéli állítását, hogy az kizárólag az úgynevezett *akadók*on megy végbe. E mellett szól a halászoknak következetesen egybehangzó állításán kívül az elmélet is. Mindenki tudja, hogy a süllő tapadó ikrákat rak. Ránézve ennél fogva elengedhetlen, hogy azokat szilárd és helytálló tárgyakhoz ragassza. Nem szorul külön magyarázatra, hogy az iszap ilyennek nem tekinthető, mert a víz mozgásához képest az is mozog. Ennek folytán a pusztá fenéken fekvő ikrákat a megsemmisülés veszedelme fenyegetné, mivel ha iszap borítja őket a bennök élő embryo okvetlenül megfullad levegő hiányában. Igen, de a természet végtelen bölcsessége még az állatba is beléoltotta azt az ösztönt, a melyknél fogva a szülő a a zsenekorú ivadék fejlődésének körülményeit a lehető legjobban igyekszik biztosítani. Ez nyilvánvaló meg számos halfaj kisebb-nagyobb tartamú ama vándorlásában, melyet ivásuk előtt végeznek s ezt a szülői gondosságot bizonyára beléoltotta a mi felsőleges süllőnkbe is. Mert a Balaton fenekét, kivált a mélyebb részekben mindeütt bizonyos fehér, zsíros tapintatú iszap borítja, mely teljesen alkalmatlan a süllőikrák fölvetelére, nyilván azért igyekszik a süllő a Balaton boczkás és köves helyeire, a hol az anyag nemcsak szilárdságánál fogva megfelelő, de azért is, mert a kötőanyag emelkedett volta önmagában nem csekély biztonságot nyújt az iszap ellen, mely természetesen a fenéken mozog leginkább.

Véleményem szerint a süllőnek az akadók környékén észlelhető seregges megjelenését az ivásra való előkészület magyarázza meg. Mivel állítólag csak hat akadója van a Balatonnak, mindegyikre oly óriási területek süllőállománya csoportosul, hogy nincs mit csodálkozni azon, ha ez a halászoknak szemet szűrt. Fel kell tűnni e jelenségnek, mert hiszen alig tart ez a csoportosulás néhány hétig. A fordás ugyanis az egész tavon egyazon időpontban köszönt be, a mennyiben csupán a halak kora játszik ebben annyi szerepet, hogy a fejletlen vagy kivénült példányok valamivel későbbben ívnak, mint az erejük teljében levők.

A halak korából eredő ezen befolyás azonban kivált a süllőnél jóval szűkebb határok között mozog, mint azt a cikk szerint a keszthelyi halászok állítják. Megvallom, én még abban is tamáskodom, hogy a fogassüllő már márcziusban kezd ívni, annál kevésbé tartom lehetőnek előre erre nézve időt szabni, hiszen az egészen az időjárástól vagyis egy kiszámíthatatlan tényezőtől függ. Ugy tudom, illetékes természetvizsgálók

és haltenyésztők között nincsen nézeteltérés arra nézve, hogy a halak, kivált a nyáron ívők, nemi gerjedelme a víz bizonyos hőfokánál éled, természetesen mindig ott hamarabb, a hol a víz gyorsabban melegül. Ha tehát apró és sekélyvizű mesterséges tavakat állítok szembe a hatalmas Balatonnal, senki sem fog kétekedhetni abban, hogy előbbieken okvetlenül hamarabb ívnak a süllők, mint az utóbbiban, mert ugyanazon hőmérsékű levegő mellett a kistavak vize inkább fellemelegszik. Már most, ha Simontornyán 1901-ben április 10 től május 14-ig tartott a süllők fördése, akkor úgy gondolom, egyet egész bizonyosan lehet állítani, t. i. azt, hogy abban az évben a Balatonban sem kezdődhetett előbb, mert teljesen valószínűtlen, hogy a Balaton vize hamarabb fölmelegülhetne, mint a simonytornyai kistavaké. Megerősítik ezt a szárszói akadókra vonatkozólag közölt adatok is, amennyiben az idézett forrás szerint a lerakott és május 16-án felszedett fészkek mindössze 6 napig voltak csak a vízben.

Illetékes helyről nyert értesülés szerint ma a Dunán túl négy helyen termelnek süllőikrát, egy helyen 7 év óta. Az itteni feljegyzések szerint április 9-én észlelték leghamarább a süllő főrdését, minélfogva abból én azon következtetést vélem levonhatni, hogy rendes viszonyok között a Balatonban sem indul ez *hamarabb*, vagyis hogy az *április 1-én kezdődő általános tilalom* az ok-szerűség tekintetéből megfelel a szükségletnek.

Elméletileg véve ugyanis az ívás idején alkalmazandó tilalomnak nincs más célja, mint a halat addig védeni, a míg a halászás folytán akár az ívás ténye hátálta, akár az embró vagy zsengekorbán levő hal veszélyeztetve lenne. A Balatonban honos halfajták között egyet sem ismerék, a melyik ehhez 4 hétnél hosszabb időt igényelne. Vagyis azt tartom, hogy helyesen megválasztott négy heti tilalom tökéletesen fedi egy-egy halfaj szaporítása szempontjából támasztható iménti követelményt. Csakhogy mivel a különböző halfajok különböző időben kezdik az ívást, az alkalmazandó tilalmi időt akként kell megállapítani, hogy valamennyi gazdaságilag értékes balatoni halfajra nézve biztosítsa az említett 4 heti zavartalan ívást és fejlődést. Szé azután már nehezebb feladat, hogysem olyan határozottsággal mernék vagy tudnék nyilatkozni, mint azt a keszthelyi tanult halászok teszik, a mikor a márczius 15-iki kezdet mellett kardoskodnak.

Ha csak a kezdet volna vitás, még csak megjárna, de bizonytalan a tilalomnak vége is. A mi ezen két időpont közé esik, az tudvalevőleg a halfogás tartamát rövidíti. Mivel elvégre is az ember csak akkor veszi hasznát a halnak, ha azt, mikor a fogyasztásra megérett megfoghatja és mivel egy olyan nagy vízben, mint a Balaton, nem elég ehhez csak a nyár vagy csak a tél, hanem szükségképpen ki kell használni minden évszakot: a halászok jogos érdekének sérelme nélkül a tilalmi időszakot nem szabad a föltétlenül szükséges felül is tágítani.

Tudomásom szerint a ponty legtömegesebben május első hetében szokott ívni a lankás és bozótos somogyi partokon. A keszegről pedig azt hallottam a halászoiktól, hogy az két ízben is ívik, először május közepe táján, másodsor pedig a nyár elején. Ha csak ezen ellentéteket tekintjük is, a mai április 1-től június 15-ig terjedő két és fél hónapi tilalmat okvetlenül megfelelőbbnek kell tartanunk, mint ha az márcz. 15-től június 1-ig terjedne. Megvallom azonban, hogy az a két és fél hónapi tilalmi időszakot oly hosszúnak tartom, hogy annak nem nyújtásáról, hanem rövidítéséről lehet csak szó

a halászatot üzök érdekei szempontjából. Azonban hogy lehet-e és milyen mértékben redukálni, azt az idevágó kérdések összeségét felölelő alapos tanulmány alapján vélem eldönthetni. Hitem és meggyőződéseim szerint erre nézve nem elég csak a halászok állíása és emlékezetből való elbeszélése, hanem ahhoz értő természetvizsgálóra kell azt bízni. A Balaton tudományos kutatásával foglalkozó érdemes bizottság bizonyára megtalálná erre nézve is az alkalmas ichthyologust s nem kételkedem, abban sem, hogy a pénzügyileg is már szépen virágzó Balaton halászati részvénytársaság sem zárkózna el eme kérdés tisztázása végett erejéhez mért áldozatok hozatalától.

Van azonban a cikknek több olyan állítása, mely rám azt a benyomást teszi, mintha még mindig a 3—4 év előtti tusakodás folyamánya lenne. Azt gondolom, itt a Balaton mentén mindenkinek emlékében van még a Balatont bérlő részvénytársaság ellen a helyi lapokban folytatott hajszja. Tudjuk azt is, hogy ennél az ellentétes érdekek mohó vágya, törekvése, féltékenysége és az előítéletek ugyancsak sötét színekkel rajzolták meg a balatoni halászat perspektíváját. Mióta azonban a tények ezt a lehető legfényesebben lezárulták, elnémultak a bevallottan és kifejezetten támadók s csak egyes tanult halászok igyekeznek némely jelentéktelen dolog hánytorgatásával hangulatot kelteni arra, hogy mégis csak lejtőre jutott a balatoni halászat.

Ezt gondolom ugyanis abból, hogy a közelebről tárgyalandó állítások egyikét-másikat már máskor is olvasam a lapok hasábjain mindenkor ugyancsak a moztani forrásból. Megvallom erősen számítottam rá, hogy majd csak akad a ki ez ellen felszólal és rámutat azon állításokban rejlő tévedésekre. Várakozásom azonban nem teljesült, miből jogot meríték a fölszólalásra, nehogy az ille ők a hallgatást félre értsők. A mennyire bírom, megkísértem azt is kimutatni, hogy a keszthelyi halászok által visszakívánt régi rendszer, minden vonatkozásában hanyatlást jelent a maihoz képest.

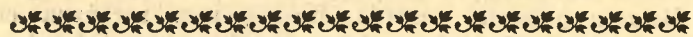
Azt mondja a cikk, hogy a közvélemény szerint a fogassüllő azért fogyott meg a Balatonban, mert kiméletlenül halászták. Ezt az írtóhalászatot pedig a jelenlegi bérlőtársulat követi el azzal, hogy 300—400 öles hálókkal és szűkszemű gardahálókkal halásztat; továbbá mert a tilalom nem márczius 15-én kezdődik mint régen, hanem későbbben. Ez utóbbi állításhoz azt a megjegyzést fűzi a cikk írója, hogy réente a magyarok szent szabadságának emléknepja az összes balatoni halaknak meghozta a nyugalmat. A szerkesztőség ehhez egy ? jelet tett bizonyára azért, mert kételyei támadtak. Nos én nyíltan állítom, hogy ez a *nyugalom csak papíroson volt meg, a valóságban soha!*

Emlékeim visszanyulnak a múlt század hetvenes éveinek elejére, arra az időre, amikor a három balatonmenti vármegye közös halászati szabályrendelet megalkotásán dolgozott. Az ide vonatkozó jelentések, bizottsági és vármegyei jegyzőkönyvek írott tanubizonyosságai annak, hogy ezt az actiót a *megfogyott halállomány* megmentésére indították meg. A szabályrendelet megalkotása után mintegy 10 évvel *Széchenyi Imre gróf és Landgraf János* urak társadalmi mozgalmat kezdeményeztek a szabályrendelet jobb végrehajtására. Ennek eredménye lett a Keszthelyen megalakult *Balatoni halászati szövetkezet*. A megelőző hosszú tárgyalásokon megint csak a *kimélet nélkül üzört halfogás* miatt tönkre ment halakincs megmentése volt az a jelszó, a melyik az érdekeltséget tömörülésre bírta.

Egyébre nem is hivatkozva, ezek a tények két dolgot — úgy gondolom — meggyőzően igazolnak és pedig 1. azt, hogy a közvélemény által emlegetett kíméletlen halfogás következményei igen sokkal a balatoni halászati részvénytársaság megalakulása előtt is érezhetők voltak; 2. hogy ennek folytán nagyot tévednek azok, a kik eme következményekért a Balatonon érvényesülő mai gazdasági rendszert akarják felelőssé tenni.

(Befejeztük.)

Sz. B.

Pisztránghorgászat.

A „Halászat“ számára írta: **Öreg horgász.**

Minden síkvidéki horgász vágyainak netovábbját a pisztránghorgászat képezi, ha egyszer belekóstolt. Magamon legálább ezt tapasztaltam. Szép és érdekes a síkvidéki vizekben űzhető horgászat, ámde összehasonlíthatatlanul szebb és érdekesebb a pisztráng és lepényhal (pénzes pér) horgászata.

Azonfelül testedzőbb is, mert míg az Alföldön a horgászatnál az ember egy helyen ül és gubbasztva lesi szép csendesesen a jó szerencsét, addig a pisztrángozásnál folyton jár-kelel, élvezi a jó hegyi levegőt és gyönyörködik a folyton változó szép tájakon. E mellett a pisztráng oly szép, oly gyönyörű hal, hogy vele egy halunkat se lehet összehasonlítani. De olyan óvatos és vigyázó is, hogy fogása éppen nem könnyű; azonfelül mert a hegyi patakok vize átlátszó tiszta, a veszélyt és ebben utazó horgászt már messziről észreveszi, mely esetben aztán hiábavaló minden erőlködés. Annál nagyobb a horgász öröme és megelégedése, ha mégis sikerül egyet horogra kapni, mert a pisztránghorgászatnál mindenkor az ügyesség, a tudomány űli diadalát a hal óvatossága és ravaszsága felett.

Tényleg a síkvidéki horgász, kevesebb ügyesség mellett is, hamarabb jut zsákmányhoz, mint a pisztránghorgász, mert ennél egyenesen elengedhetetlen, hogy a horgász ne csak a hal életmódjával, szokásaival és a vízviszonyokkal legyen tisztában, de azonfelül kellő kéz ügyességgel is bírjon. Aki ezek fölött nem rendelkezik, az ugyan hiába dobálja a mű-legyet naphosszant, hiába jártatja fenékhorgát a legjobb halálló helyeken — eredményt nem ér el — míg az ügyes és szakavatott horgász már az első dobásnál ejt zsákmányt.

Már azért is érdekesebb tehát a pisztránghorgászat, mert erősen sarkalja a horgászt a nélkülözhetlen ügyesség eltanulására és e sport komoly tanulmányozására.

A síkvidéki horgászatnak csupán egy előnye van a pisztránghorgászat felett, nevezetesen, hogy az utóbbinál az ember ritkán, avagy sohase jut abba az érdekesítő helyzetbe, hogy a fogott hallal párosviaskodásra keljen; míg ellenben a síkvidéki vizeknél napirenden van, hogy majd egy természetes pötykával, vagy egy nagyfejű harcsával gyűlik meg a baja.

Ilyen eset ugyancsak próbára teszi úgy a szerszám tartósságát, mint a horgász ügyességét, mert az öreg ponty mint a villám cikázik jobbra-balra, majd előre szökik, majd meg a víz mélye felé iramodik; a harcsa ellenben, mint a tusko elfekszik és a horogin vagy a horogbot veszélyeztetése nélkül nem lehet megmozdítani, s csak ha a harcsa ezt megunja, akkor lehet őt közelebb dirigálni. Magától értetődő, hogy ilyenkor a horgász egész figyelme a halra összpontosul s ugyan-

csak résen kell lennie, mert, ha csak kissé vigyázatlan avagy ügyetlen, oda a zsákmány, oda a szerszám.

Igaz, ilyen izgalomra a pisztránghorgásznak alig van kilátása, ámde helyettük akad még érdekes részlete a pisztránghorgásznak.

Midőn a pisztránghorgászt titkaiba magamat beleártottam, már vagy 25 éve űztem a mi síkvizeinken a horgászatot meglehetősen sikerrel és készütséggel. Mondhatom, e sport különös varázsa ellenállhatatlanul vonzott. Ámde első tanítóim: 2 budapesti kereskedő, maguk is csak olyan ünnepi pisztránghorgászok voltak, kik üdülés céljából a Tátrát évente felkeresve, a fürdőélet unalmán kivántak e sporttal könnyíteni. Tőlük tehát sokat nem tanulhattam. Ennélfogva előszedtem saját halászati tapasztalataimat és abból indulva horgászgattam. Majd aztán hol egyik, hol másik bennszülöttől kértem tanácsot. Hamar meggyőződtem azonban, hogy ezek is úgy dolgoznak, mint őseik 100 év előtt, nem is szólva arról, hogy elsőbbségük megtarthatása végett nem igen akaródtak engem tanácsossal támogatni.

Miután azonban a példabeszéd szerint, az étvágy evésközben jön meg, az én kedvem is napról-napra fokozódott. Az irodalmat vettem tehát segítségül és pedig magyar szakművek hiányában bevágtam a német irodalomba, mely bővelkedik az idevágó kisebb-nagyobb munkákban, persze legtöbbször az angol ezirányú bő forrásokból merítve. Csakhamar átböngésztem vagy 6 ilyen horgászati művet, de biz' azokból se tanultam valami sokat, lévén mindegyik bő lére eresztett és nagy szőszaporulattal előadott inkább elméleti ízü okoskodás, mint gyakorlati utmutatás.

Azonban a polyva közül kiszedegetve a szemet és ezeket kiegészítve tapasztalataimmal és folytonos megfigyeléseimmel, elmondhatom, hogy végre mégis dülöre jutottam.

Miután pedig meggyőződtem, hogy a fürdőzők között sokan élénken érdeklődnek e szép, nemes és testedző sport iránt, de persze tanácstalanul álltak, ez indított arra, hogy tapasztalataimat megírjam, abban a reményben, hogy a szíves olvasók közt akadhat olyan, ki azoknak hasznát veheti s akik készek e nemes foglalkozás hívei közé állani, mely mint sport, örömeiben meghálálja a vele való foglalkozást.

Azonban elkerülendő a tudálatos aprólékoságot, valamint az olvasónak nagyképmű elmélettel való untatását, előre is megjegyzem, hogy soraim csupán a kezdő pisztránghorgászra nézve kívánnak utmutatást nyújtani. Könnyebb áttekintés végett mondandóimat 6 fejezetre osztom.

I. A pisztráng és lepényhal tulajdonságai és szokásai.

Mint már előbb jeleztem, a pisztráng- és lepényhal-horgászatnak sikere első sorban e halak életviszonyai és szokásainak teljes ismeretétől függ.

A *pisztráng* (*Trutta fario*) a hegységek hidegvizű patakjainak és tavainak lakója, 2000 méteres magasságban is található. E vidék vizeit halászatilag a pisztráng színtájának nevezik.

Törvényünk szerint tilalmi ideje szeptember 15-től január végéig tart. Legkisebb méret, melyen alól tilos kifogni, illetve kifogva visszabocsátandó: 20 cm.

A lepényhal (pérhal, pénzes pisztráng, *Thymallus vulg.*) szinte a hideg patakok lakója ugyan, de nem megy oly magasra, mint az előbbi. Így aztán ott, ahol a pisztráng színtájának alsó vége van, kezdődik a lepényhal színtája. Rendesen azonban együtt is előfordulnak.

Tilalmi ideje márcz. 1-től ápril 30-ig. Legkisebb mérete 25 cm.

A pisztráng a legfalánkabb halak egyike. Saját vérét sem kiméli. E falánságára van aztán a horoggal való fogása alapítva. Jellemző, hogy például a gilisztával kifogott pisztrágnak a szájából kilátszott a félig elnyelt kis hal farka, s máris más családokra vetette magát. Ha nem volna ily telhetetlen falánk, úgy aligha kerülne a horogra, annyira óvatos, gyanakvó és félenk hal.

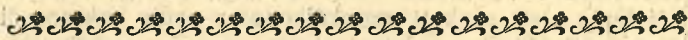
Ha a horgászt meglátta, avagy csak árnyékát észre vette, vagy a horogbotot, horogint vagy ezek árnyékát, úgy nincs eset, hogy lépre menjen akármilyen éhes legyen és akármilyen ügyesen találjuk eléje a csalt, hanem a farkával megfegyinti, egyet fordul és többé rá sem néz a tekerődő gilisztára.

A horgásznak óvakodni kell tehát attól, hogy a hal meglassa, avagy közeledtét gyanítsa; miért is vigyázva, lassan lépve kell a patakhoz közelednünk, mert bár az újabb kutatások szerint a halaknak hallásuk nincs, azért a legtöbb hal, de kivált a pisztráng, nagyon is észreveszi az ember közeledtét valószínűleg a talajnak lépteink által okozott rezgéséről.

A pisztráng egy helyben *lesen álló hal*. Feje mindig vízfolyás ellen van fordítva. A kisebb rendszeren kő megett, a nagyobb lyukban rejtőzködve tartja szemmel a vizet, a partot, szóval mindent, a honnan zsákmányt várhat.

Eledelét a pataokban vagy a körül élő mindenféle állatok közül szedi. Így a giliszta, bogár, csiga, lepke, légy, kukacsz, szunyog, szöcske, béka, rákfélé, kis hal jó falat részére, csak hozzáférjen. De nemcsak ezekre megy, hanem ezek utánzatára is: a mülégyre, mülégyiszára, mülégygárra, sőt még a mülégygóra is. Csali gyanánt legjobb és az év majd minden szakában eredményes a giliszta. De erről a horgászati módoknál lesz még bővebben szó.

(Folytatjuk.)

Halellenségek.

II. Az emlősök közül. (5. Folytatás.)

Szükséges az azért, hogy különböző nagyságú czövekekkel — ($\frac{1}{2}$ egész 1 m. hosszúságig) — ellátva vonuljon ki a törvető, hogy mindig a talajnak megfelelően használhassa. Sokszor, ha már nem lehet mélyebbre verni a czöveket, le kell azt fűrészelni egy kis kézfűrésszel a víz felszíne alatt, hogy ne legyen látható.

Miután előzőleg meg volt fúrva a czövek, bele lehet most már srófolni a karikával ellátott csavart. Ha a talaj nagy fenékkövekkel van borítva, nem boldogulunk keményfacsövekkel sem: ilyenkor aztán egyik végén kihegyezett, a másik végén karikára összehajtott vasrudakkal lehet segíteni, melyekről különböző hosszúságban (45, 60, 80 cm.) szintén gondoskodni kell. Az ilyen 1 cm. átmérőjű vasrudakat aztán egészen jól be lehet verni, úgy, hogy az kellő szilárdan áll. Nehezebb a megerősítés az összefüggő kő-, illetve sziklamedré vizeknél. De még ilyenkor is akad rajta egy kis repedés, a hol egy nagy kampót megerősíthetni és ha az még meg is hajlik beütés közben, annál biztosabban áll; csak arra kell vigyázni, hogy a víz színe alatt legyen. Miután nem lehetséges mindig ezeket a munkálatokat a parttól végezni, jó, ha a törvető egy kis faszámoly

visz magával, mely minden körülmények között megteszi a szolgálatot, mert hiszen úgys csak sekély vizekben dolgozhat. Persze, a kinek vízáthatlan csizmái vannak, annak semmi egyébre nincs szüksége. A mi a törhelyek számát illeti, mindig jobb, ha többet szemel ki az illető, mert nagyobb a valószínűség, hogy egyikkel mégis sikerül a fogás, de nem ajánlom senkinek, hogy kettőnél több csapdát állítson fel egyszerre, mert ennek a kettőnek a helyes felállítása is elég dolgot ad és több rendet enül, bizonytalanul felállított törrel semmit sem lehet végezni, legfeljebb, hogy a vidrát onnan eljlesztjük. Fogóeszközül leginkább a kis vastörök ajánlhatók alsó állású rugóval. A felállított tör nyaklóit kört vagy ellipszist kell hogy alkossanak 16—24 cm. átmérővel, mert a nagyobb nyílásúak igen magasan fogják meg a vidra testét és akkor könnyen kitudja magát szabadítani. Megjegyzendő azonban, hogy a vidra ék-alakú termete segítségével rendszeren egészen kiszabadítja magát, ha csak egy csapdán levő szegbe vagy fogba bele nem akad. Meglehetősen mindegy, hogy beékelt fogakkal van-e ellátva az a tör vagy sem, csak erős legyen a rugója az utóbbi esetben.

Az igen erős sem jó, csak olyan legyen, hogy lábunkkal rálépve, könnyen kifeszíthessük, mert különben lecsipi a vidra lábát s a szerencsétlen állat mégis megmenekül. A szegletes nyaklójú török igen nehezek, drágák és nem lehet őket oly jól elrejtetni, mint a kerekívűeket, valamint a hosszú, előrenyúló, rugós töröket sem.

Fontos szerepet játszik a vidrafogásnál a láncz. Egy vadász-naptár ugyan a kötelet ajánlja, de a közlőnek egyik barátja nagyon szomorú tapasztalatokat tett a kötéllal: De hogyis ne! Egy megfogódott állat, mely oly dühösen harap maga körül, hamar elszakítja a kötelet. Rendszeren 2—3 méter hosszú lánczot használnak a törvetők, „hogy a vidra megfulladjon“, a mi szintén nem lehetséges; legalább a közlő tapasztalatai szerint azok vidrák is, melyek a láncz hosszánál és mederalakulásnál fogva megfulladhattak volna is, kin a parton egy kövön ülve, vagy a vízszíne alá húzódva, várták a végzetüket. Nem elegendő a hosszú láncz ahhoz, hogy a vidra megfulladjon, inkább a partalakulástól függ az; ha nem képes a már kifáradt állat magát a csapdával együtt kivonszolni a partra, az esetben igen, megfullad. A hol a víz sekély, $\frac{1}{2}$ méter mély például, ott nem is lehet arra gondolni, hogy az állat megfulladjon, azért nincs is semmi értelme a hosszú láncznak. A hosszú láncz inkább elősegíti az állat menekülését, a mennyiben az állat szabadon ugorhat, neki feszítheti magát és mindjobban neki vadul.

Sokszoros tapasztalataim oda vezetnek, hogy legjobb az alig arasznyi hosszú láncz, csakhogy éppen kényelmesen lehessen forgatni a csapdát. Kényelmes, ha a láncz évről-évre benmaradhat a vízben, persze kis iszappal vagy valami kövel betakarva; akkor a csapda felállításánál sokkal kevesebb a dolog. Magát a csapdát jó, valamiféle lakkal bevonni, hogy ne rozsdásodjék. Persze türelmesnek kell lennie a törvetőnek, mert bizony a vidra olyan ravasz állat, hogy a leggyakorlottabb törvetőt is sokszor lefőzi. Megnehezíti a fogást még az a körülmény is, hogy a vidra a víz fenekén minden szerves anyagot kerül. De az ő bámulatos emlékező tehetsége is sokszor, azon változások által, melyeket emberi kéz, magas vízállás és időjárás okoz, tévútra vezetetik.

A labhullás idején, midőn a vizek partja, széle, sekélyebb vizek fenéke alatt elhalt levelekkel megtelik,

le kell, hogy tegyen a vidra az ő rendes szokásáról és bele kell szoknia a majdnem napontai változásokba. Azért a lombhullás ideje, míg erősebb fagyok be nem állnak vagy nagy zivatarok után, midőn a víz mindenféle giz-gaszt magával hoz, a legalkalmasabb a tör felállítására. A tör inkább mélyebben legyen a víz alatt, mint igen sekélyen. Ha alacsony vízállás mellett a víz éppen ellepi, akkor jól van felállítva, 20 czm.-nél mélyebben csak akkor állítjuk a csapdát, ha a partról közvetlen beugorva, várjuk a vidrát, vagy a vízből kijövet. Utóbbi esetben azonban gyakran csak a farka marad a csadában s akkor néhány szőrszál hátrahagyásával a vidra rendesen elmenekül. A tör alakjának megfelelőleg egy kis gödröt kell ásni és a csapdát úgy elhelyezni, hogy vízszintesen feküdjön. Sokan ajánlják a csapda begöngyölését szürke itatóspapírral, hogy láthatatlan legyen, de az csak megnehezíti a tör figyelemmel kísérését. Hogy a közeledő vidrától elfordítva kell elhelyezni a tör rugóját, az magától értetődik, de alsó rugójú töröknél nem annyira fontos. Hiszen nem lehet azt tudni, hogy a vízből kijövet vagy bemenet jut-e bele a vidra a törbe, annál kevésbé, mert a ki- és bemenet tekintetében a vidra cseppet sem következetes és a neki alkalmas ki- és bejáróhelyeket teljesen szeszélye szerint használja. Ügyelni kell arra is az elhelyezésnél, hogy ne legyen az olyan helyen, merre a vad inni jár, különben megeshetik, hogy szarvas vagy őzike esik áldozatul a vidra helyett. Néha nagyon nehéz a tört ügyesen elrejtteni és a törvető minden találékony-ságát igénybe kell, hogy vegye, hogy láthatatlanná tudja tenni. Azt kell vennie, a mi alkalmas és a víz felszínén úszkál, vagy a partokra ki van dobva, hogy a család tökéletesen sikerüljön. Levelek fűszálak, egy kis nád vagy káka, vizinövények; ősszel vagy télen korhadó lombokkal pompásan el lehet rejtteni, be lehet takarni a tört. Ha van a közelben lapulevél, az kitűnő szolgálatot tesz, előbb rácsavarja az ember azt a csapdára, aztán még tesz oda valami apróságot és a tör teljesen láthatatlan.

Tekintettel kell lennie természetesen arra is, hogy a vidra ne felülről lássa, hanem oldalról, tehát arra kell főfigyelmet fordítani, hogy onnan ne lássék. A hol nagy sodra van a víznek, oda azért nem alkalmas a tört állítani, mert a víz elmossa a betakaró leplet. A törvetőnek pedig egészen pontosan kell tudnia, hogy hol van elrejtve csapdája. A vízből kiemelkedő kövek, sziklák, fagyökerek, homokpadok annál is inkább alkalmas helyek a törállításra, mert a vidra tudvalevőleg csak az ár ellen úszva halász és így a víz folyása irányában, ezeknek a tövében biztosítva van a csapda a feldeztetés ellen. Ha el van helyezve a tör, igyekezni kell a törvetőnek, hogy működésének a nyomait minél tökéletesebben megsemmisítse.

Egy vízbe mártott ágacskaival freckelje be jól a füvet, földet, a hol állt, hogy az lehetőleg friss legyen. Ezeket a munkálatokat pedig legjobb reggel végezni vagy napközben, hogy estig, mire a vidra jön, minden rendben legyen. Arra is nagyon kell ügyelni, hogy ne a törvető maga legyen árulója saját csapdájának, hogy meg ne lássák őt működése közben. Mert hogy ellopják a csapdáját vidrával együtt, az még a legkevesebb veszteség. Ebből látszik, hogy úgy kell megválasztani a helyet, hogy azt könnyen és feltűnés nélkül lehessen figyelemmel kíséreni, de egyszersmind ne essék más emberek útjába. Ez annál is fontosabb, mert sokszor hetekig, hónapokig várhat az a csapda, míg a vidra belekerül.

Az sem közömbös, hogy hogyan lehet a vidrát kényesíteni, hogy éppen a törbe lépjen bele. Valami akadályt vet elé az ember a csapda egyik, vagy mindkét oldalán, a mivel ő nem szívesen érintkezik, nem szeret megmászni, pl. egy kis rőzsét, tuskét. Természetesen nem szabad a dolognak feltűnőnek lenni és csak ha abban a vízben máshol is előfordul, akkor alkalmazható. Egy kicsit tanulmányozni és utánozni kell a környező természetet, mert csak ilyen módon lehet a vidrát megcsalni. Ehhez a műtéthez is legalkalmasabb a magas vízállást követő időszak, mert olyankor kevésbé feltűnő a környezet változása.

Néha sikerül a vidrát a búvóhelyénél megfogni és még így jut az ember legkevesebb fáradsággal hozzá. Valószínű, hogy a vidra mindjárt első éjszaka előbúvik, csak arra kell vigyázni a csapda felállításánál, hogy a vidra át ne ugorhassa azt. Végül még néhány szót a megfogott vidra megöléséről. Az agyára alkalmazott ütésekkel nagyon nehéz a vidrát megölni és azért ez nagyon kegyetlen eljárás.

Érzékenyebb ez az állat az orrán és egy erős ütessel úgy el lehet a vidrát kábítani, hogy ha aztán a víz alá nyomja az ember, könnyen megfullad. De inkább tovább kell víz alatt tartani, akár egy fél óráig is, mert meglehetősen szívós természete van és harapása nagyon veszedelmes. Legjobb mindenesetre még a csapdában levő állatot megölni. Ha gyorsan elővesz a vadász egy töltést és négy vagy hat serét kivételével a többit eltávolítja, akkor két-három lépésről, oldalról a szemre czélozva, biztosan megöli a vidrát a nélkül, hogy értékes gereznáját megsértené.

A vidra fogásmódjáról rendkívül érdekes és nagy szakavatottságra valló közlemény foglaltatik a *Vadászlap* 1895. évfolyamában, *Craus Géza* toliából, melyet kiváló szakértelménél fogva említetlenül nem hagyhatok s e helyen való közlése által cikksorozatom e fejezetének kiváló becset kölcsönözni vélek. A jeles értekezés a következő: „A halak ezen ellensége (t. i. a vidra) az éj leple alatt szokott munkálkodni s pedig sokszor oly észrevétlenül, hogy jelenlétéről nem is veszünk tudomást: csak azt látjuk, hogy a halak fogynak. Ez persze csak felületes áttekintés mellett történik így. Hanem, ha — egyéb bajok híján — tapasztaljuk, hogy tenyésztünk pang: vizsgáljuk meg csak jól a vizek, patakok, tavak, csatornák partjait, de különösen ezeken a helyeken levő kisebb zátonyokat s a mélyedésekből kiemelkedő egyes kövek vagy oszlopok, fatörzsek felületét és ha olyan feketébe átmenő sötétzöld színű, ragadós, enyvszerű ürülékek, vagy pláne halcsontokat találunk, úgy bizonyosak lehetünk a felől, hogy e veszedelmes halpusztítóval van dolgunk. Mindenesetre a legkönnyebb felismerhető jel a csapa, különösen télen. De nyáron, ha a partok sűrű, buja növényzettel, pázsittal vannak borítva, a csapa észrevezésére nagy gyakorlat kell.

Tehát, ha akár így, akár úgy a vidra jelenlétét megállapítottuk és nincs türelmünk ahhoz, hogy gyakran egész éjjeleket töltsünk el lesegetésével — a mi különben igen érdekes, — úgy nem marad más hátra, mint a csapdához fordulni. Azért mondom csapdához (a fogóvasakat értve), mert egygyel roppant unalmas s bizonytalan dolgozni. Legcélszerűbb — persze a vidra-állomány s a hely nagyságához, kiterjedéséhez mérten — 4—10 darabbal működni egyszerre. A csapdával való fogásnál különösen három tényezőre kell ügyelni.

Lakatos Károly.

(Folytatjuk.)

Jog eset.

A halászati jogtulajdonos engedélye nélkül kifogott és a hatóság által elkobzott halak pénzértékének hováfordítása körül nem alkalmazható a büntetéspénzek és az elkobzási értékekre nézve érvényes elszámolási rendelkezés, hanem az ilyen halak eladásából befolyt összeg kizárólag a halászati jogtulajdonost illeti és csak akkor nem illetné ezt, ha a halakat a jogosított fogta volna ki a rá nézve kötelező törvényes tilalmak megszegésével.

S. L. és társai v—i lakosok ellen folyamatba tett halászati kihágási ügyben hozott II-od fokú büntető ítéletét a B. h. r.-t. s—i czég felebbezésére felülvizsgálván, azt meg nem felebbezett, büntető részeiben érintetlen hagyom, ellenben az elkobzott halak értékének hováfordítása iránt rendelkező, megfelebbezett részében az igazságügyminister úr meghallgatása után is megváltoztatom és az elkobzott halak eladásából befolyt összegnek a felebbező r.-t. részére leendő visszaadását elrendelem.

Indokok:

A halászatra jogosultat ezen joga alapján kizárólagos elsajátítási jog illeti meg. A tulajdonszerzéshez ezen jog alapján azonban szükséges, hogy az illető a halat birtokába vegye.

Ehhez képest, ha a halászatra jogosított halászati területén más valaki fog és vesz birtokba halat, a hol nála a birtokbavétel daczára is uratlan marad és azt elsajátítás útján tulajdonul továbbra is csak a halászatra jogosult szerezheti meg, a mihez természetesen ennek részéről is birtokbavétel szükséges. Ez a birtokbavétel végbemehet azáltal, hogy a halászatra jogosult vagy a hatóság a halakat attól, a ki azokat jogosulatlanul kifogta, elveszi.

A birtokbavétel útján való elsajátítást nem zárja ki azon körülmény, hogy a halak kifogása tilalmi időben történt, mert a törvény a tilalmi idő megállapításánál nem az elsajátítást, hanem tényésztési tekintetből közvetlenül csak a halászsát tiltja.

Miután pedig a B. vizén egyedül a felebbező r.-t. a halászatra jogosított és tekintettel arra, hogy az elkobzásra vonatkozó büntetőjogi szabályok a jelen esetben egyáltalán nem alkalmazhatók, mert a kihágást nem a halászatra jogosult, illetőleg a halak tulajdonosa követte el s így a halaknak hatósági elvétele nem elkobzásnak, hanem csakis a másnak jogát conserváló cselekménynek minősíthető, ennél fogva a kifogott s a hatóság által elvett halakból befolyt értékösszegnek a nevezett r.-t. részére leendő visszaadását kellett elrendelnem.

A hatóságot figyelmeztetem, hogy az 1888: XIX. t.-cz. 65. §-ának e) pontja csak akkor alkalmazható, ha valaki másnak nevére szóló vagy érvényességére lejárt jeggyel halász, a nélkül, hogy halászjegye volna, a 66. §. pedig csak akkor, ha vádolt egyéb büntetendő halászati kihágást el nem követett. (M. kir. földművelésügyi minister úr 111,222/904. számú rendelete.)

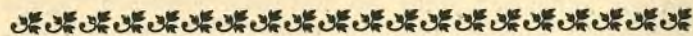
-o TÁRSULATOK -o

Országos Halászati Egyesület. Nyilvános nyugtató az egyesület pénztárába befolyt tagsági díjakról:

1904. évre: Dr. Korbuly Mihály 6 kor., Kuttner Kálmán 6 kor., Pesti közp. papnövelde kiskomáromi uradalma 6 korona. 1905. évre: Boross Károly 6 kor., Karsay Lajos 6 kor., Répássy Miklós 6 kor., Vigh Gyula 1 kor. 50 fillér. Kelt Budapesten 1905. február hó 10. Kuttner Kálmán, egyesületi pénztáros.

Tagokul jelentkeztek: Boross Károly (Igar), Csete Mihály (Nagyszalonta), dr. Korbuly Mihály (Budapest), Lengyel Sándor (Baja), Mihály Sándor (Óbecse), Torontál-bácsi halászati társulat (Törökbecse).

Országos Halászati Egyesület. Fölhívás. Egyesületünk tagjai közül azokat, a kik a múlt évről, esetleg előbből is, hátralékban vannak tagsági díjjal, az alapszabályok 6. §-ára való hivatkozással kérem sziveskedjenek tartozásukat hozzám mielőbb beküldeni. Kuttner Kálmán, e. pénztáros. Budapest, Báthory-u. 7.

-o VEGYESEK -o

Magyar-szerb halászati egyezmény. A Duna és a Száva folyókon a halászatnak azonos elvek szerint való kezelése czéljából évek óta tárgyalás folyik a magyar és a szerb kormány között. A diplomáciai uton folytatott hosszadalmas tárgyalásnak eddig nem sok eredménye volt. Most a két kormány megbizottai, névszerint szerb részről Petkovics Tivadar, volt földművelésügyi miniszter, budapesti főkonzul és Petrovics Mihály, a belgrádi főiskola tanára, magyar részről Krisztinkovich Ede miniszteri osztálytanácsos és Landgraf János országos halászati felügyelő, valamint helyettesse, Répássy Miklós kir. főmérnök Budapesten gyűltek össze, a nyolcz napi tárgyalás után sikerült megegyezésre jutniok. Az általános halászati tilalom elvén alapuló egyezmény tervezetét tartalmazó jegyzőkönyvet folyó hó 7-én irták alá a földművelésügyi ministeriumban s ha a tervezethez mind a két kormány hozzájárul, magát az egyezményt is Budapesten fogják aláírni. Az egyezményt, mely öt évre szól, annak idején mind a két állam törvényhozása elé terjesztik bezikkelyezés végett s a ratifikáció után, három hónapra életbeléptetik. Kapcsolatban ezzel azt is megemlítjük, hogy a szerb kormány kiküldöttei egyik nap Fonyódra rándultak, a balatoni halászati részvénytársaság ottani telepének tanulmányozására. Érdekelte ez őket azért is, mert az idei télen mind nagyobb számmal látogatják azt szerbiai kereskedők is, halszükségletük megszerzése végett. A vendégek Reé István társulati felügyelő vezetésével részletesen megtekintették majdnem kizárólag női munkások által végzett pikkelyezést, halhasítást, sózást aszalást, páczolást s nagy elismeréssel szóltak arról a munkafelosztásról, mely a halfeldolgozás minden részleténél érvényesül. Meglepte őket a raktáron fekvő értékes halkészlet, valamint az időjárás és a fogási eredmények közti kapcsolat tanulmányozására szolgáló be rendezés. Hogy pedig jeges halászatot is láthassanak, a

vendéglátó bérlőtársaság két vonyót huzatott, úgy, hogy a vendégek a tanyavetéshez érkeztek. A hálók zsákjai ez alkalommal nem nagyon teltek meg halakkal, bizonyoságul annak, hogy nem mindennap akad 400—500 mmázsás fogás, mint a hígvízi halászat utolsó napjaiban. Mindamellet a vendégek így is megvoltak elégedve a látottakkal, méltó módon adva kifejezést köszönetüknek a társaság képviselői előtt.

Halvámok kérdése a Németországgal kötött vámegegyezményben. Mint D. F. Ztg. írja, végre föl pattant a nagy titok pecsétje, mely eddig a kereskedelmi szerződések megállapodásait őrizte. Az egészet ugyan még nem publikálták s így nem lehetett még végleges ítéletet afőlött mondani, hogy érdekeink milyen mértékben lesznek kielégítve. A legfőbb kérdésre, t. i. az élő pontyok bevitelére nézve azonban annyit mégis megtudtunk, hogy a német tarifa 115. pontja ezt mondja: *Élő tavipontyok vámmentesek (eddig is azok voltak), nem é ő mindenféle ponty 100 kg.-kent 10 márka.* Eszerint nem kell attól tartanunk, hogy az osztrák pontyok a német piacot elvesztik s nálunk keresnek elhelyezést.

Mit eszik a béka? Egy haltenyésztő írja, hogy a múlt évben, különösen július hó folyamán rendszeren fogatta a békákat növesztő tavaiban, hogy azok gyomraik tartalmából állapítsa meg, mi mindent fogyasztanak. Tapasztalatai szerint apró halacszkákon és békaporontyokon, továbbá rovarokon kívül majd mindannyiban akadt ponty is. Némelyikben 4 drb pontyot is talált, köztük olyant, amelyiknek hossza 7 cm. volt. Ebből folyólag az illető is azok pártján van, akik a békát az ivadék tavakban nagyon ártalmasnak mondja.

A ponty Japánban. Matsubara tanár a tokiói haltenyésztő intézet vezetője nem régebbe a halászat terén ismert nevű Hofer müncheni tanárhoz fordult azzal a kérelemmel, hogy közvetítsen részére tükrös és bőrös pontyokat Japánba leendő áttelepítés végett, amennyiben a ponty hiányzik a szigetország faunájából. A legjobb alkalmat ehhez Dorjlein a müncheni zoológiai intézet órének utazása adta, ki a japán tengerre utazott tanulmányútra s egy kannában 40 drb pontyot és 20 drb folyami rákot vitt magával, mint amely állatok szintén hiányoznak Japánban. Mint az Allg. F. Zg. írja, a rákok egytől-egyik elpusztultak az úton, sőt a pontyok közül is csak 7 állotta ki a két hónapi utazást. Ezeket egy tóba tették, a hol, mint Matsubara azóta írta, teljesen jól találják magukat.

250000 kg. fagyasztott és sózott lazacot szállítot nemrégiben a „Bianca” nevű gőzös Altonába. Egy berlin-altonai cég tüzte feladatául a német piacoknak friss lazacokkal való ellátását. E végből már a múlt évben tett kísérletet az Amurból való lazacokkal, a melyeket mesterséges hűtéssel teljesen friss állapotba birt Nikola-jewskból Altonába hozni. Ennek a hatása alatt újabb utra vállalkozott a Bianca, onnan karácsony napjára

érkezett vissza részben fagyasztott, részben sózott halakból, továbbá Singaporeban beszédett friss ananászból álló rakományával. Néhány láda fagyasztott halat, azonnal továbbított Berlinbe s úgy ott, mint a helyben értékesítettéknél is elismerték, hogy a fagyasztás mit sem változtat a hal ízén, egészen olyan az, mint a friss halé.

Egy adat a halak szívósságához. A Magd. Ztg. írja a következőket. A múlt héten, horgászszöszvenvedélyemnek kielégítésére, néhány órát szenteltem ebben az időszakban kielégítő eredménnyel biztató csukahorgászatnak. Zsákmányom között akadt egy kilós csuka is, mely a csalinak használt kárászt annyira lenyelte, hogy horgom kiszabadítására kénytelen voltam a hal garatját föl vágni, természetesen úgy, hogy a fejére mért erősebb ütés kkel előbb azt megöltem. Ez délután 3 órakor történt. Este hazatérve, a halat egy barátomnak adtam, s ugyancsak meg voltam lepve, amikor másnap délben az általam használt csali, melyet akkor vetettek ki a csuka gyomrából, éive hozzám hozták. Azonnal vízbe tettem, a hol annyira magához tért, hogy immár legkisebb baja sincs. Magától értetődő, hogy az élő csuka gyomrában nem élhetett volna meg a kárász, azaz csak úgy érthető a dolog, hogy a halra mért ütés következtében megszűnt annak emésztő képessége; viszont a jelzett metszés folytán pedig levegőben sem szenvedett hiányt.

Württemberg haltenyésztésének mai állásáról tanulságos jelentést hoz egy német gazdasági szaklap. E szerint 1904. év folyamán befejezték a Neckar folyónak újból való halasítását, mit az 1902. évben tapasztalt halvész pusztítása tett szükségessé. A népesítésre 18700 koronát fordítottak. Az oda telepített halak szépen fejlődtek, mint ezt a próbahalászatok igazolták. Különösen a pisztrángsüger fejlődése meglepő, de kielégítő a pontyoké és czompoké is, a mely halfajokat a múltban csakis a tavakban tenyésztették itt s csak most a mesterséges halasítás révén kerültek a folyó mély, csendes és melegvízü szakaszaiba. Kedvezők a süllővel és a szivárványospisztránggal tett tapasztalatok is, kivált a Neckar, a Kocher és a Jagst folyók alsó részén, minél fogva az ottani halászati egyesületek saját számlájukra éves ivadékkal folytatják a halasítást. A csuka és a süger majnem egészen eltűnt a Neckarból; de megfogyott a márna is úgyannyira, hogy egy stuttgarti halász által fogott 75 cm. hosszú márnát csak azért tömettek ki, hogy hírmondója legyen annak, miszerint egykor ez a halfaj is volt a Neckarban. Riedlingen mellett több év óta a Dunába galócza-ivadékok raktak, minek sikeréről tanuskodik az, hogy Ulm mellett 20 sőt 23 kg.-mos példányokat fognak. Nagyban emelkedik a pisztráng-halászat jelentősége, annak folytán, hogy a rendszeres halasítás mind nagyobb és nagyobb hasznot nyújt. Így a Blaubeureni halászati egyesület a Blau patak felső részén 35 mázsa (17.5 q.) pisztrángot fogott, miből 6300 márka bevétele volt. Ennek megfelelően emelkednek a halászati bérjövendelmek is, mely némely vidéken 100%-ot meghaladja.

Halastavak bérlőinek figyelmébe ajánlatik,

hogy **Torontálmegyei Lukácsfalva** község határában a Bega folyó jobbpartján 527 hold síkvíz és 400 hold nádasból álló **Fehértó**, melynek vízszíne a létesített víziművek segítségével a halászat céljainak megfelelőleg szabályozható, f. é. június hó 1-étől hosszabb időre bérbe adatik. Bővebb felvilágosítást nyújt **gróf Harnoncourt Felix** jószágigazgatósa **Écskán**.

AZ IHÁROSI TÓGAZDASÁG (Somogy megye)

ajánl tavaszi szállításra

amerikai törpeharcsákat,

melyek a békákat a halastavakból teljesen kipusztítják. — Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség.